

F.t.l. om offentlighed i forvaltningen

og sproglig karakter, følgende mere væsentlige ændringer i forhold til retstilstanden efter den gældende lov:

a. Anvendelsesområdet for den gældende offentlighedslov er »sager, der er eller har været under behandling i den offentlige forvaltning«. I en dom fra 1975 fastslog højesteret, at offentlighedslovens sagsbegreb ikke omfatter forholdet mellem en patient og den læge eller det sygehus, der behandler patienten. Dommens resultat synes at bygge på en mere almindelig opfattelse af, at loven alene gælder for »sager i gængs forstand.«

Med udgangspunkt i denne sag har udvalget overvejet, om den gældende lov bør begrænses til kun at gælde sager, hvori der skal træffes en retlig bindende afgørelse (afgørelsessager). Det fremhæves, at det nok må erkendes, at anvendelsen af offentligheds- og partsøffentlighedsprincippet bl.a. som følge af den tradition for en mere uformel og dermed mindre skriftlig sagsbehandlingsform, der er typisk for behandlingen af sager, hvori der ikke skal træffes nogen egentlig retlig afgørelse, giver anledning til særlige vanskeligheder, og at disse i praksis ikke er blevet mindre af, at en række af lovens bestemmelser fortrinsvis er udformet med henblik på afgørelsessagerne. Udvalget har dog ikke fundet, at de fremdragne forhold er af en sådan karakter, at de med rimelighed kan begrunde et forslag om generelt at undtage sager om udøvelse af faktisk forvaltningsvirksomhed fra lovens anvendelsesområde. Udvalget har navnlig lagt vægt på, at de reale grunde, der har ført til gennemførelsen først af loven om partsøffentlighed og senere af loven om offentlighed i forvaltningen, ikke kan anføres til støtte for en sådan begrænsning, men at de principielt med ganske samme styrke taler for, at også faktisk forvaltningsvirksomhed som udgangspunkt bør omfattes af offentlighedsprincippet. Udvalget foreslår derfor, at loven skal gælde for »al virksomhed, der udøves af den offentlige forvaltning«. Udvalget har endvidere overvejet, om der for visse sagstyper inden for faktisk forvaltningsvirksomhed, herunder sygehusjournaler, bør gælde specielle undtagelsesbestemmelser. Der henvises til betænkningen side 16 ff.

b. På grundlag af en gennemgang af den praksis, der har udviklet sig med hensyn til, hvilke myndigheder og institutioner m.v. der falder uden for den gældende lovs anvendelsesområde, har udvalget fundet, at afgrænsningen af lovens anvendelsesområde ud fra en generel vurdering har virket tilfredsstillende. Udvalget har dog fundet, at lovens rækkevidde bør kunne udvides i forhold til visse selskaber og institutioner, der er organiseret

på privatretligt grundlag. Udvalget foreslår derfor, at der indsættes en bemyndigelsesbestemmelse i loven, hvorefter vedkommende minister kan træffe bestemmelse om, at en privatretligt organiseret institution skal være omfattet af offentlighedsprincippet i tilfælde, hvor dette findes begrundet som følge af den virksomhed, institutionen udøver eller som følge af omfanget af offentlig udgiftsdækning.

c. Efter den gældende lov skal en begæring om aktindsigt angive den sag, som den pågældende ønsker at blive gjort bekendt med. Udvalget finder ikke, at dette krav kan ophæves. Udvalget foreslår imidlertid, at der med henblik på at gennemføre et mere effektivt virkende offentlighedsprincip, der muliggør en systematisk, løbende informationsøgning – særligt for pressen – skabes hjemmel til administrativt at fastsætte regler, hvorefter nærmere angivne forvaltningsmyndigheder daglig skal udfærdige fortegnelser over de dokumenter, der den pågældende dag er indgået til myndigheden (postlister).

Disse lister skal være undergivet offentlighed. Udvalget har i den forbindelse givet udtryk for, at man foreløbig forestiller sig postlisteordningen indført som en forsøgsordning hos nogle få udvalgte statslige myndigheder, der er af særlig interesse for pressen.

d. Efter den gældende offentlighedslov er der ikke adgang til aktindsigt for offentligheden i sager om ansættelse eller forfremmelse i offentlig tjeneste.

For at imødekomme den kritik, der har været af, at den gældende lov i det hele undtager sager om ansættelse og forfremmelse, foreslår udvalget, at der gives en vis adgang til aktindsigt i disse sager. Den foreslåede ordning indebærer, at offentligheden i almindelighed vil få adgang til at gøre sig bekendt med, hvem der har indgivet ansøgning om ansættelse eller forfremmelse i det offentlige tjeneste på grundlag af en fortegnelse over ansøgerne med deres vigtigste objektive data. Der henvises til betænkningen side 107 ff.

e. Efter den gældende lov omfatter adgangen til at få oplysninger ikke en myndigheds interne arbejdsmateriale, såsom referater, koncepter, udkast, forslag og planer samt brevveksling inden for samme myndighed. Om baggrunden for denne indskrænkning i retten til aktindsigt, der også gælder i den svenske og norske offentlighedslovgivning, er det på side 51 i *offentlighedskommissionens betænkning* fra 1963 anført, at tjenestemænd bør have adgang til »... på en formløs måde at foretage deres overvejelser over sagerne og udføre det forberedende arbejde, eventuelt under drøftelse med